

Diferenciální diagnostika kožních krvácivých projevů

Eva Březinová

I. dermatovenerologická klinika, Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně
Lékařská fakulta, Masarykova univerzita v Brně

Článek přehledně zpracovává problematiku kožních krvácivých projevů. Kožní krvácení vzniká na podkladě poruch krevních destiček nebo cév, vlivem koagulopatií či jiných příčin. Podrobně je uvedena zejména diferenciální diagnostika purpury. Kožní krvácivé projevy mohou pomoci při počáteční diagnostice hematologické či jiné systémové nemoci. Diferenciální diagnostika kožních krvácivých stavů je velmi široká, nicméně na základě počtu lézí, jejich distribuce a morfologie je možno diagnostický postup zpřesnit a doplnit příslušná laboratorní a jiná vyšetření potřebná ke stanovení konečné diagnózy.

Klíčová slova: krvácení, kůže, purpura, retiformní.

Differential diagnosis of skin bleeding conditions

The article clearly deals with the issue of skin bleeding conditions. Skin bleeding occurs on the basis of disorders of blood platelets or blood vessels, due to coagulopathies or other causes. In particular, the differential diagnosis of purpura is given in detail. Cutaneous bleeding manifestations can help in the initial diagnosis of a hematological or other systemic disease. The differential diagnosis of skin bleeding conditions is very broad, however, based on the number of lesions, their distribution and morphology, it is possible to refine the diagnostic procedure and supplement the relevant laboratory and other examinations needed to establish the final diagnosis.

Key words: bleeding, skin, purpura, retiform.

Úvod

Kožní krvácivé projevy zahrnují velmi širokou škálu stavů. Mohou vznikat jako běžný následek např. mechanického traumatu, v některých případech však mohou signalizovat závažnou systémovou nemoc. Kožní krvácivé projevy vznikají na podkladě poruch trombocytů nebo cév, koagulopatií či z jiných příčin (Tab. 1). Tyto projevy mohou pomoci při diagnostice hematologické či jiné systémové nemoci, anebo mohou komplikovat její léčbu. Diferenciální diagnostika kožních krvácivých stavů je velmi široká, nicméně na základě počtu lézí, jejich distribuce a morfologie je možno diagnostický postup zpřesnit a doplnit příslušná laboratorní a jiná vyšetření potřebná ke stanovení konečné diagnózy.

Hemostáza

Hemostáza znamená proces zastavení krvácení. Má dvě fáze, primární a sekundární. Primární hemostáza zahrnuje vazokonstrikci a tvorbu

trombocytární zátky v místě poranění. To je obvykle dostatečné pro obnovu mikrocirkulace v místě poškození. Závažnější poranění ve větších kožních cévách vyžadují sekundární hemostázu, která vede k posílení trombocytární zátky. Primární hemostáza je charakterizována vazokonstrikcí, adhezí destiček, jejich aktivací a následnou tvorbou zátky v místě poškození cévy. Vazokonstrikce vede ke zpomalení krevního proudu, takže krevní destičky mohou přilnout k poškozenému místu a snížit ztrátu krve. Sekundární hemostáza se aktivuje, pokud primární hemostáza není dostatečná a pokud jsou poškozeny větší cévy. Tato fáze udržuje vazokonstrikci pomocí sekrece prostaglandinů, tromboxanu a serotoninu. Rovněž tuhne trombocytární zátka vytvořená během primární hemostázy. Kvůli bohaté kožní mikrocirkulaci a velmi dynamickým změnám cévního zásobení (např. změny při termoregulaci, dramatický pokles u šokových stavů), stejně jako při změnách hydrostatického tlaku vzhledem k anatomickému umístění a poloze